611

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-nono mensis Januarii, anno Domini M. DCC. L.

M. HUGONE CAPET, Doctore Medico, Præside.

An sectione præsertim, curanda Ani Fistula?

I.

VIR probus, mederi sciens, non ex uno eodemque penu sua mutuatur præsidia. Illi robur & armentarium triplex: Diæta, Pharmacia, Chirurgia; quibus *Therapeutice, Pathologiæ* pars ultima, continetur. Vario fidium genere instructum decet arcum in manu Sapientis. Diætam, usui sex rerum, quas *non naturales* vocant, adhibet Medicus. Pharmaciam, eligendis, componendis, administrandisque medicamentis jubet inservire. Chirurgiam, *manualem* illam & Medicinæ ministram, tumoribus, vulneribus, ulceribus; &c. admoveri, pro suo munere præscribit. Duplex igitur Chirurgia: alia Medica, quæ solius est Medici; & *Instrumentalis* alia, cujus exercitium Chirurgo non ita committitur, ut ad Medicum quoquè non pertineat. Hæc, in solidis hæret corporis partibus; illa, fluidarum etiam *crasim* conservat, mutat, restituit. Hæc, quæ præter naturam separantur conjungendo, quæ perperàm conjunguntur separando, quæ redundant detrahendo, partes adimplet suas; illa, tota est in discutiendis, resolvendis, alterandis vitiatis humoribus; in solidis *adstringendis, emolliendis, mundandis*, roborandis; præsertimque in designandis, opportunis ad hæc ritè præstanda, modis atque temporibus. Ad hanc, spectat instrumentorum & remediorum exteriorum applicatio *manualis*; illius est, victûs rationem indicare; nec-non interna, quæ Pharmacopœus exhibet; & externa, quæ Chirurgus admovet, medicamenta imperare. Hinc conjice, quàm Chirurgia-Medica, sit *Instrumentali* necessaria! Patet sat amplus Chirurgo campus, in quo suam cum laude Artem exerceat. Quantam in manibus agilitatem dexteritatemvè, quantam animi constantiam, quot & quàm crebrò repetitos operandi habitus Chirurgo inesse oporteat, norunt qui Chirurgorum nomen, Chirurgicâ sagacitate & industriâ, multò latiùs patere, damno suo compererunt. Opus quamobrem Chirurgicum temerè non suscipiat Artifex. Nullum aggrediatur (modò per ipsum liceat) nisi præsente Medico, probante, & consiliis mentem dubiam, pro re natâ, manumque firmante. Ab amabili nec interruptâ Chirurgi simul & Medici conspiratione, quid non expectandum boni? Mutuo utriusque veluti concentu, ea meherclè seligetur curandi ratio, quæ citiùs, tutiùs, & molestè minùs instituitur, procedit, absolvitur.

II.

DUCTUS *Intestinalis* pars extrema & infima, quæ diductas inter *Nates* rugosa deprehenditur, Podicem vel Anum constituit. Exterius hoc orificium *Recti*, sic à naturâ comparatur, ut, præter voluntatis imperium, nihil ex alvo sinat effluere.

Nonnullis interim, extrà consuetudinem minimè perforatur, quibus aperiendum *forfice* venit. Insciis Parentibus, exitu fæcum hunc in modum impedito, vita quot recèns Natis erepta? Diversi motuum generis Anus est capax. *Muscularis* partim, partim & *membranaceus:* nunc dilatatur vel relaxatur; modò contrahitur vel coarctatur. Jam *elongatur* aut distenditur; mox *abbreviatur* aut restituitur. Peculiares tamen, quos habet, Musculi, huic vel retinendo, vel constringendo potissimùm inserviunt; & quinque numerantur. Horum duo dicuntur *Levatores*, quòd in ejectione durâ sustineant Anum, retentque, ne de sede naturali suâ dimoveatur hic, & foris excidat. Talis Ani *Procidentia* frequentior est pueris, quibus blandè reponendus, litu prævio, cum spongiâ & *adstringente* fotu continendus. Tres alii Podicis Musculi, *Sphincterem* ejus componunt, & strictè adeò claudunt ostium, ut injussa excrementa non possint elabi. Quòd verò relaxetur, dilatetur ac distendatur Anus, illud non tam supra-memoratis Musculis, quàm ipsis-met excrementis referendum. Fæces nempè certâ copiâ, certâque morâ in *Recto* nequeunt colligi, quin fugam citò meditentur. Jam gravitate, duritie, siccitate & acrimoniâ, quas, crassorum intestinorum longitudinem ad Anum usque præterlabentes, sensim contraxerunt, multiformes *Recti* fibras irritando, naturalem, at paulò molestam, alvi exonerandæ cupiditatem excitant. Urgente mox necessitate, vehemens & spontanea fit *inspiratio*, *Abdominis* imminuitur capacitas, in angustum *Pelvis* redigitur; fæces Ano viciniores, magis ac magis compressæ, à subsequentibus ejusdem naturæ moleculis urgentur ulteriùs, & ita propelluntur, ut, *Sphincteris* resistentiam superando, relaxent Anum, osculum aperiant, ac tandem sub stercoris nomine foras eliminentur. Sic mechanica peragitur alvi dejectio: functio quidem naturalis; at infinitis propemodùm læsionibus obnoxia. Quoties enim ob vitia quædam, Ventriculo pariter & Intestinis communia, vel depravatur, vel omninò aboletur? Num indicant aliud *Lienteria*, Affectio *Cœliaca*, *Diarrhœa*, *Dysenteria*, *Ileus*? Quot præthereà modis hæc eadem intercipi, imminui, aut perturbari valet, à præcipuis aliquot vel *Recti*, vel Ani, vel partium circumstantium affectibus: quales habentur *Hæmorroides*, *Tenesmus*, Inflammationes variæ, Tumores distincti, & speciei dissimilis ulcera, in Fistulas quandoquè abeuntia? Anum ergò si devastaret Fistula, quis tempestivam ac certiorem medendi viam inire dubitaret?

III.

QUEMADMODUM ab Equitatione & Sessione durâ, *Tenesmo*, cæcis *Hæmorrhoidibus:* Ani partiumque adjacentium dolor & inflammatio; sic ab earumdem inflammatione Abscessus, Ulcus ab Abscessu, ab Ulcere Fistula sæpè trahunt originem. Quid reapsè Fistula? Ulcus durum, *callosum* & *sinuosum*, quod ab interiori & latiori fundo procedens, exteriori & angustiori terminatur ore: per quod identidem *Pus* acre, aut *virulentum* emittitur. Id morbi genus, multas licet corporis partes afficere queat, in Ano tamen ejusvè confinibus, ob loci naturam & situm, frequentiores agit radices. Ex his, inæquali progressu desinentibus, triplex potissimùm emergit Ani Fistularum discrimen. Vel enim in *Recti* cavum aperitur Fistula, foris occlusa; vel illæso Intestino, Ani margines aut ejus vicinias tantùm perforat; vel utrinquè patens, cutem simul & *Rectum* pervadit. Hæc vulgò completa; illæ, simplices & cæcæ nuncupantur. Quævis autem, in plures anfractus aut sinus, longè latèque interdùm sese diffundit. Ad *Recti* cavum quæ aperitur, foras occlusa: tumore quodam se prodit, ut plurimùm, externo, doloris inflammationis-vè participe; *Pusque* ex eâ, vel antè primam, vel post ultimam alvum, vel unà cum fæcibus, ipsis etsi non confusum, effluit. Quæ, sano superstite Intestino, Ani margines, aut ejus confinia solùm permeat, visûs beneficio facilè animadvertitur. Completa demùm, quæ *Rectum* æqualiter & cutem perfodit, non per signa modò simplicibus communia, verùm etiam *Puris* & flatuum egressu se manifestam præbet. Omnes interim Fistularum Ani species nusquàm certiùs, quàm digito & specillo exploratæ, dignoscuntur. De-

tectis penitùs ac planè perspectis Fistularum Ani sede, naturâ, progressu, cuniculis & hiatibus, quidni legitima earumdem institueretur *Prognosis?* Quidni opportuna eligeretur Curatio? Expedita est Medicina, cùm id vitium, simplex atque recens, intrà carnes & Musculos consistit; in juvene, quàm in sene facilior. Vetustior Fistula, sicut & profundior quæ ad *Ischium*, Os sacrum, vesicam, ejus collum, aut *prostatas* pertingit, arte nullâ sanabilis: curam, si aliquam, *palliativam* efflagitat. Quæ verò altè non penetrat & serpit sub cutem; vel altè penetrando, non longiùs à Podice recedit; ea, ut incisioni, sic & sanationi tantùm idonea. Fistularum quippè Ani *Therapeia*, quænam alia, sectione, præstantior? An alia celerior? Quæ jucundior?

IV.

PRO Fistularum Ani discrimine, curationem, sectionem-vè illarum ratione dispari adoriendam quis non fatebitur? Et 1°. Ani Fistulæ, si conjungatur hæc *Scorbuto*, lui *Venereæ*, *Scrophulis*, aut alteri pravæ sanguinis *Diathesi*, non celebretur priùs incisio, quàm apta cuique affectui remedia fuerint vel exhibita, vel admota. 2°. *Therapeiæ* cuilibet, pro viribus ægroti, ritè præmittantur venæ-sectio & *catharsis*. 3°. Præsto sint ad manum Opificis, & probè disponantur omnia, ad primum, ut aiunt, apparatum idonea. 4°. Ventre à fæcibus, *clysteris* ope, ultimùm *expurgato*: capite declivis, pronus in *Abdomen*; *clunibus* paululùm elevatis; diductisque cruribus, &, ministrorum manibus, firmiter apprehensis, in lecti margine decumbat Æger. 5°. Si Fistula, non interiori minùs, quàm exteriori pateat orificio, pertusis utrinquè simul Intestino & cute: Chirurgus, sinistræ manûs indice digito, oleo priùs illito, in Anum immisso, dextrâ stylum accipiat, quem, per Fistulæ foramen exterius introductum, digitoque in Anum inducto apprehensum inflectat, forasque per Anum adducat; quo tandem, Ansæ in modum, efformato vel incurvato, non solùm quidquid comprehensum est, verùm etiam paulò ulterius, vel forcipe, vel scalpello incurvo rescinditur. 6°. Fistulæ orificium si tantùm fuerit exterius, in id adacto perfodiatur Intestinum stylo, quo per Anum retracto, prioris in modum præcidatur Fistula, 7°. In *Recti* cavum si Fistula solummodò aperiatur, foris occlusa, & aliquis tumor adfuerit externus, ad quem pergere Fistulæ fundum conjiciatur, is præcipuè incidatur locus, quâ incisionis viâ stylus per Podicem subtrahi possit, & eo, quod jam descriptum est, artificio tota Fistulæ cavitas denudari. 8°. Si neque circà Anum tumor, rubor, durities, aut aliud cutis vitium, Fistulæ profunditatis index, conspiciatur, stylus inflexus in Anum, si liceat, impellatur: quo, ad Fistulæ fundum, per Intestini vulnus intromisso, suprà hujus extremitatem sectio fiat, per quam adducto stylo, quidquid ab eo complexum retinebitur, methodo supradictâ refecetur. 9°. Fistulis Ani quibuscumque apertis, sinus earum incisione persequendi; excidendæ habenulæ, cavendo ne arteriæ dividantur; scalpello callum auferendum. 10°. Propriis Fistulæ characteribus ita deletis, ut ad simplicis ulceris, aut vulneris conditionem hæc redacta videatur, vulnus linamento carpto sicco, vel etiam vitellis ovorum nonnunquàm imbuto impleatur. Imponatur posteà *Emplastrum* conveniens; *Splenium* superaddatur *longitudinale*; quadratum ex ordine alterum adjiciatur: quæ omnia firmentur Fasciâ, ad id paratâ; cujus, parte unâ corpori circumdatâ, duo pendentia ex eo capita, per femora ad eamdem adducta, alligentur. His denique peractis, Æger collocetur in lecto, & idonea curationi diæta præscribatur. Sic absque ullo recidivæ metu, cuivis Ani Fistulæ, salutaris, prompta & suavis adhibebitur medicina.

V.

JAM-NUNC *Ustionem* laudent alii; jam-nunc alii prædicent *Ligaturam*. Quid ita? Num idcircò sanandæ Ani Fistulæ, accommodatior felicior-vè utriusque usus? An miserum acerbum-vè minùs utriusque præconium? Absit. *Ustio* rejicienda prorsùs, præ crudelitate. *Ustio* non dira tantùm & dura, sed etiam inutilis. *Caustici* medicamenti vim aut noxas quis ad arbitrium novit præcavere vel compescere? Decidente *Eschará*, quam ipsa inducit *Ustio*, cum doloribus atrocissimis, *hæmorrhagia*, callus, durities,

ulcus vè refricantur. Ab hujusmodi cruciatibus quoties excitantur vigiliæ, febres, *phlegmones*, *convulsiones* ac *deliria*, quæ tandem brevi subsequitur interitus? *Ligatura*, quanquàm sæva minùs, non minùs repudianda. Diuturnior ejus administratio, eò periculosior. Hæc, nisi repetitis, & quidem gradatim, pluribus fili aut setæ vinculis, perfici nequit. Constricta filo vasa si fortè dilacerentur aut exscindantur omninò; fila ipsa si disrumpantur aut remittant, quid non eveniet damni? Vinculis ac *deligationi* erit supersedendum, ut *hæmorrhagiæ* succurratur: ulcus, priore pejus, recrudescet. Renovanda proindè in utroque casu *Ligatura*; cujus interim adminiculo, nec sinus, si aliqui occurrant, aperientur: nec habenulæ, si quæ supersint, delebuntur. At ecce regerunt nonnulli: Esto sua sint *Ustioni* pericula! Sua sint incommoda *Ligaturæ*! Quorsùm sectioni non anteponuntur *Vulneraria*, *Balsamica*, aliaque id genus auxilia, quibus Fistulas absque incisione sanatas jactant gloriosiùs? Præpostera sanè commendatio! Laus frigida quidem, & inventa callidiùs ab *Agyrtis*, qui, suam fraudulenter interpretando curationem, simplicibus Ani ulceribus Fistularum nomen tribuerunt, nubem pro JUNONE credulis ægris imponentes! Ergo-nè, reclamant adhuc, sine scalpello, forficibus, similibus-vè ferramentis nulla curari posset Ani Fistula? Sectionem nonne sæpiùs comitantur dolores insensissimi, interdùm *hæmorrhagiæ*, vel ipsa mors excipit? Quid inde? Brevissimi sunt dolores illi: *hæmorrhagiæ* levi sedantur negotio; morsque, si unquam obreperit, non sectioni per se & *absolutè*, ut loquuntur; sed per *accidens* tantùm, vel etiam Artificis imperitiæ, adscribenda. Et profectò, ut medeatur Ani Fistulæ, duo maximè requiruntur: unum, partes ut conserventur sanæ; alterum, ut morbosæ dirimantur. Quâ porrò industriâ: quânam arte tutiùs, quàm per sectionem, Chirurgus hæc poterit exequi? Numquid sectionis beneficio, sic à peritâ manu dirigitur ferrum, sic manus ab eruditis oculis, à mente docili, Medici consilio adjutâ, cuncta sic disponuntur, vt quidquid ad *Diæresim*, *Exæresim* & *Synthesim*, Fistulæ Ani profligandæ consecratas attinet, ab hâc armaturâ faciliùs pleniùs-vè, quàm ab aliâ quâlibet, impleatur.

Ergò sectione præsertim, curanda Ani Fistula.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Franciscus Isez.	*M. Petrus-Josephus Macquer, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*	*M. Joannes-Claudius-Adrianus Helvetius, Regi à Sanctioribus Consiliis, Reginæque Medicus Primarius, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Carolus-Franciscus Boutigny des Preaux.	*M. Josephus Maria-Franciscus de la Sône, Censor Regius, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*	*M. Jacobus-Benignus Winslow, Censor Regius, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiæque Societatis Londinensis Socius, Teutonicæ Linguæ Regius Interpres, & in Horto Regio Anatomes & Chirurgiæ Professor.*
M. Petrus Lalouette.	*M. Julianus Busson.*	*M. Antonius Pepin, Regis Consiliarius & in Portu Brestensi Medicus Primarius.*

Proponebat Parisiis LUDOVICUS-ALEXANDER GERVAISE, Ambianensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750, à sexta ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.